NOAH E. COTSEN LIBRARY OF
YIDDISH CHILDREN'S LITERATURE

STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
NO. 13043

LEYBKE SHVIMER

J. Margolin

The original of this title comes from the permanent collection of the YIVO Institute for Jewish Research, New York, NY

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

•

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

•

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified. If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

מאַרגאָלין.

ליבקע שווימער.

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

א פּאָעמע.

1923

ИЗДАНИЕ:
Гомельское отделение „Культур-Лиги".

Гублит № 116. Заказ 673—1000. Тип. «Полесспечати», Гомель.

ליבקע שווימער.

1

הערט נאר, קינדערלאך, איר קליינע,
שטילע, רואיקע און שיינע:
כ'האב א מאיסעלע פאר אייך, —
א שיין מאיסע פון א טייך.

2

בא א בערגל, בא א קליינם,
שטייט א שטעטל הארט א שיינם;
הינטער שטאט א גרינער טאל
ליגט און דרעמלט פון אמאל.

3

און אין טאל, אין רעכטן מיטן,
וואקסן רויטע רויזן, בליטן;
און צעווישן יונגע בלומען
טוט זיך שטיל א טייכל ברומען.

4

פליסט א טייכל און עס דרייט זיך,
אינם גרינעם טאל צעשפרייט זיך,
צווישן דעמבן ריזיק הויכע,
צווישן גראז גרינע, ווייכע.

5

שיין דאס טייכל איז אים ווינטער,
ווען דער פראסט מיט אייז פארשפינט עם.
ווען נים טייכל—בלאה קרישטאל
שליינגלט דארט זיך אינם טאל.

6

נאר אים זומער זי ס׳איז שיין
זייבן ליליען נאר אליין:
וואסער־ליליען, וואס ביים מיל
באדן דארט זיך אין דער קיל.

7

זומער איז דער טייך פול לעבן:
אף זיין הארצן שווים ן, שוועבן
פייגלאך, ושיקלאך אן א צאל,
זומער־פייגעלאך פון טאל.

8

און אין וואסער קארפן. שלייען
שוויפען, שפרינגען און זיי שמייען...
ואנט דאס שטעטל: איי א טייך,
ס׳איז ניטא צו אים קיין גלייך!

9

איז אין שטעטל אויך דא קינדער,
ליבן זיי פון פיל געשווינטער,
טיען אים די ואבן גלייך
און א שפרונג אריין אין טייך.

10

א שפרונג ארײן, א שפרונג ארויס.
באדן זיי זיך אלע איס:
פליושקען זיך אין וואסער דארט,
קוים וואס כאפט פאר זיי אנ׳ארט.

11

גוט איז קינדערלאך אין טייכל,
ס׳איז א כיעס גאר א מייכל
לייגן קלאפטער איינס און צוויי,
שווימען אלע אין איין ריי.

12

איז דארט אבער אין דער מיטן,
גאט זאל אלע קינדער היטן-
ס׳איז אין טייך אנ׳ארט—א שרעק,
ס׳קאכט און רײשט אוש ביזן דעק.

13

ווער איז דארט אין מיטן וואסער,
אזא אויסניק א נאסער?
שרייט אזוי און רוישט און ברומט,
טאג און נאכט ער שיימט און שוימט.

14

זאגן אנדערע אין שטעטל,
מע האט געפונען אזא צעטל—
אז אמאל א גוטער איד
האט דערזען ביים טייך א שמיד.

15

שטייט און האלט א קישעף רינג. —
א קישעף רינג און טוט א קלינג,
טוט א פּאך און פּיט א רוט.
ווערט דאס טייכל פיל מיט בלוט.

16

און ווען ס'הויבט אן די בלוט צי ווין,
שעלט דער שמיד דאן אלע איין:
בעט אף אלעמען דעם טויט.
פּראוועט קישעף שטילערהייט.

17

קוקט דער אלטער נוטער איד
מיט גרויס וואונדער אפן שמיד:
קישעף פּראוועט מאג מען דען,
האט איר ווען אזוינס געזען?

18

און ער זאגט צום שמיד: מיין קינד,
קישעף פּראוועט איז א זינד!
דעם צויבער־רוט דו וואַרף אוועק.
מאך צום קישעף גלייך אן עק...

19

לאכט דער שמיד און זאגט אזוי:
אלטער טעראך, גיי זיך, גיי!
כ'פרעג בא דיר קיין אייצעס ניט.
מאך פון דאנען גיכע טריט.

20

ווערט דער אלטער פול מיט צארן:
אוי א וועלט איז היינט געווארן!
אייביק וועסטו קאבן, זון,
יאס טיסט שילטן פיינע אין.

21

איז אייזעק דער שמיד אף מארגן
אין טייך זיך באדן גאר אן זארגן,
און אין רעגבען מיטן טייך
האט ער זיך דערטרינקען גלייך.

22

און פון דעמאלט — שטייט געשריבן —
איז די רו פון דארט פארטריבן.
ס'קאכט דאס וואסער טאג ווי נאכט,
ס'רוישט אזוי ווי אין א שלאכט.

23

און ס'דערציילט דער אלטער איד:
ווען דער יארצייט קומט פון שמיד,
ברויזט דאס טייך מער זיבן מאל,
און עס הערט זיך אזא קאל:

24

בארג און טאל און פעלד און שטיין,
הערט זיך צו צו מיין געוויין,
שיקט־מיר ווער א באוועגר צו,
און מיין פינסטערן, נאסער רו...

25

און דאן, ואנט מען טרעפט נאר זייער,
קומט אין יענער צייט א הער,
זעט ער שוין ניט מער די שיין,
בשלעפט אים זייער צום גרונט אריין.

26

באפט די מאמעס און א ציטער:
— גאט זאר זיין א גוטער היטער!
קינדער לויפן אום זיך באדן,
זאר, באלילע, זיי ניט שאדן.

27

זאגן קינדער צו זיך היטן
ניט צו קריכן אין דער מיטן,
פון דעם קעסל־גרוב צו ווייכן,
באדן זיך ביים ברעג פון טייכל.

28

איז דא אבער לייבקע שווימער
א גרויסער שטיפער, א באריטער.
איינמאל שוין א ו עכטע סכוירע!
האט פאר קיין זאך ניט קיין מורע.

29

האלט זיך תמיד אין איין באדן,
מיט די פענבערס אנגעלאדן,
לאזט זיך ביזן גרונט אראפ
טיף אין וואסער איבער קאפ.

30

שפרינגט און דרייט זיך ווי א וויכער,
ווי א-וויכער פלינקער, גיכער:
שווימט א „זשאבע“, שווימט א „שליויען“
מאכט אייך נאך דעם קרומען ראיע.

31

קייקלט זיך אין זאמד א נאסער,
אין איז ווידער שוין אין וואסער:
ווערט ער מיד—איז דא אנ׳אייצע:
לייבקע שווימט שוין אפן פלייצע.

32

אפן פלייצע, אפן רוקן,
לאכט פון שטידל נאר מסוקן:
איי, שמידוליע, גראבער יונג,
כ׳טו באלד אין דיין גרוב א שפרונג!

33

מיך וועסטו צו זיך ניט שלעפן,
כ׳וועל דאס וואסער דיינס אויסשעפן,
כ׳וועל די ביינער דיר צוברעכן,
צו מיר, ראשע, וואלסט ניט קריכן!..

34

הייבן קינדער אן צו שרייען:
— לייבקע, הער שוין אויף צו ברייען!
ס׳איז דער שמיד א קישעף־יונג,
אין האט א גאלדן צויבער־רונג.

35

ענטפערט לייבקע: פוסטע זאכן:
און הערט ניט אויף קיין קונצן מאכן;
האפּ אין וואסער און דערנאך
מיט די הענטלאך: פּאך, פּאך, פּאך!

36

וואס איז גריבער, ווער איז גריבער
אז ער שווימט די טייך אריבער,
מיט איין אטעם ברעג צו ברעג:
זיצט אין וואסער גאנצע טעג.

37

ביז עס טרעפט מיט אונזער שווימער,
וואס פּאסירט מיט יעדן בּרימער:
ס'טרעפט מיט אים — או אך און וויי!
ס'איז די מאיסע אט אזוי.

38

איינמאל זמער א פארנאכט,
ס האלט ביים אנקומען די נאכט,
אין א יאם פון גאלד און בלוט
ערגעץ וואו די זון שוין רוט.

39

ערגעץ וואו א פויגל שרייט:
קינדער, שלאפן איז שוין צייט!
ס'ווערט נוט פינסטער מיט אמאל,
ס'דרעמלען אין אי בארג, אי טאל.

40

אין פון וואנען קומט א ווינט,
קומט און פייפט און בלאזט געשווינט,
ס׳פליען וואלקנס אין דער הייך,
שווארצע, פינסטערע ווי רויך.

41

ס׳שוט א דונער, מיט א בליץ,
און דער וואלד ער טוט א קריץ
מיט די צווייגן, ווי מיט ציין:
ערגעץ וואו עס פאלט א שטיין.

42

ווערן קינדער גלייך דערשראקן,
כאפן העמד און שיך און זאקן,
און ווי קויפן גיכער, גיכער
מיטן ווינט און מיטן ווכער

43

אף די וועגן, אף די שטעגן
לויפן און ווי יאגט דער רעגן,
און מע טומלט און מע שרייט,
ביז מע קומט אהיים באצייט.

44

נאר איין ליובקע וויל ניט וויסן
פון דעם רעגן וואס טוט גיסן,
פון דעם ווינט וואס בלאזט הו הא,
וואס דער שטורעם איז אזא...

45

ער האלט אלין אין איין זיך פארן:
ס׳וועט אים גאר ניט. קלערט ער שאדן.
ס׳איז נאך בעסער אין א ווינט
ייגן קלאפטער גיך. געשווינט.

46

מיט אפאר גאנין פריש, געווינט,
שפרינגט ארויס פון טיפן גרונט:
פון טיפן גרונט דער שווארצער שמיד
דער שווארצער שמיד און ברומט א ליד.

47

מאכט דאס וואסער טיפער, ברייטער
בויט פון בוואליעס זיך א לייטער,
טוט א שטעל זיך און א דריי,
ווי א האן טוט ער א קריי.

48

טוט א הייב זיך, א געשריי:
לייבקע, קום, אהערצו ניי! —
כ׳וועל דיך נעמען אין מיין גרוב,
אין מיין גרוב אין אין מיין שטוב.

49

כ׳וועל דיר געבן טרינקען, עסן,
פאראן בא מיר אויך א פרינצעסן,
א באספאלקע שיין ווי גאלד,
וואס האט קינדער ווייער האלט.

50

וועט זי זיך מיט דיר דאָרט שפּילן
אפן אפגרונט, אפן קיל:
וועט דיר לידעלאך אויסזינגען,
און וועט טאַנצן און וועט שפּרינגען.

51

און ווי דער שמיד ער רעדט אזוי,
שטרעקט ער אויס די הענט, די צוויי־
וואָלקעס אייזערנע א פּאָר,
כאפּט אן ליבקען פאר די האָר.

52

כאפּט אים אן און טוט א שפּרונג,
און שטעלט ארויס א גרויסן צונג,
טוקט אים אפּ און טוט א קער,
א וואָרף אהין, א וואָרף אהער.

53

ציט אים שטארק צום גרונט אראָפּ
און פאַרדרייט אים אויס דעם קאָפּ:
כוואַליעס יאָגן אים אַגרויל,
ס'גיסט אים וואַסער אן אין מויל.

54

פילט שוין ליבקע—ס'איז ניט גוט:
צו כאַלאַשיבס א מינוט.
הייבט ער אן צו שרייען: גוואַלד!
ס'הילכט אויס אפּ אין טיפן וואַלד.

55

נאך א מאל, נאך א גליק,
וואס דארט פישער בא דער בריק
זיצן אין די שיפלאך צוויי—
דערהערן ווי דעם קינדס געשריי.

56

אין צום קעסלגריב וואס ניבער,
איילן זיי גאנץ מיטיק, זיבער,
מיט די וויאסלעם קלאפן, יאגן,
ביז זיי קיפען זיך צעטראגן:

57

אין זיי באפן אונזער שווימער,
לייבקע שיימער דעב—באריטער,
און זיי זעצן אים אריין
אינם שיפל שיין און פיין.

58

בריינגען אים אהיים צום טאטן,
און פארזארגן אים און ראטן,
ניט צו לאזן אים אליין
באדן זיך אין טייכל ניין.

59

איז ער קראנק דאן גאנצע וואכ,
לייב און לעבן טאים געבראכן...
און ביים טייכל—ריאיק, שטיל,
שטיט א אינגל ניט א שפיל.

60

ווי עס ווערט אים אבּער גרינגער,
איז ער ווידער לייבקע שפּרינגער!
קלייבט צונויף א בעוורע גלייך,
העמדיס־פּעמדיס—און צום טייך.

61

און ווען אינגלאך שפּאטן, לאכן:
— לייבקע, וואס טוסטו עפּעס מאכן?
האט דיר גוט דער שווארצער שמיר
אויסגעווינטשן דאן זיין ליד?..

62

הייבט אן לייבקע זיך צו קריגן:
ס'איז די גאנצע מאיסע ליגן!
שמיר צום טייוול, בלאך זיך אויס.
ס'איז זיין קיאך נאר ניט גרויס.

63

ס'איז די קעמפּלגריב נאר שרעקלאך
פאר נאר קלייני—קלייני ברעקלאך!
איר זעט, בעוורע, פּומט זיך באדן,
ס'ועט איך קיינמאל גארנישט שאדן.

64

ווערן בעוורע מונטער פרייליך,
און מען טוט צום טייך א הייליך:
און עס לעבט דער ברעג שוין ווידער,
הילכט פון שיינע קינדער לידער.